

Szerkesztőség:

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 900 Lej

Fél évre 480 Lej

Negyed évre 240 Lej

Havonta 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 baniva 13 bb

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Kisebbségi türelem.

(Bucuresti, augusztus 26.) Tegnap este tartotta első ülését a középiskolai reformot előkészítő bizottság Petrovici közoktatásügyi miniszter elnöklésével. A bizottság elfogadta a miniszter álláspontját, amely szerint a középiskolai oktatás alapját a filozófiai tanítás fogja képezni a negyedk osztálytól kezdve. A liceumok csak hét osztályból fognak állni és a nyolcadik osztály helyett egy egyetemi előkészítő év lesz a további tanulók részére. A latin az első osztálytól tanítják, a görögöt csak a két felső osztályban. Logikát, matematikát és természetudományokat csak a negyedik osztálytól kezdődőleg. Nagyobb szerepet juttatnak a történelem tanításának és azt már az első osztályban megkezdik. A történelem tanítását filozófiával és szociológiával fogják kibővíteni. Nagy súlyt helyeznek az irodalomtörténet tanítására is. Itt írjuk meg, hogy Petrovici miniszter ma fogadta bucuresti-i tudósítónkat, akiknek újlag hangsúlyozottan kijelentette, hogy a magyar delegációnak csak a liberális iskolatörvény pontos alkalmazását ígérte, de azt aztán feltétlenül végre is fogja hajtani. Az a meggyőződése, hogy a törvény igazságos végrehajtása semmi tekintetben nem sérti a nemzeti érzéseket. Türelmet kér a román testvéreitől, de türelmet kér a kisebbségtől is.

Mint Bucurestiből táviratozták, Hans Ottó Roth és Krauter szász képviselők ma másfél órán keresztül tanácskoztak Petrovici közoktatásügyi miniszterrel és távozásuk után minden nyilatkozat adása előtt teljesen elzárkóztak. Magánforrásból származó hírek szerint a szász képviselőkkel folytatott megbeszélések során a miniszter igen merev magatartást tanúsított.

Tiszviselői státusza

(Bucuresti, augusztus 26.) A tiszviselői fizetésének egységesítésére kiküldött bizottság Manolescu pénzügyi államtitkár elnöklésével ülést tartott. A bizottság kimondotta, hogy az előző ülés határozatához híven hierarchikus rendszert léptetnek életbe: 27 tiszviselői kategóriát állapítottak meg. A miniszterek nem tartoznak ebbe ezekbe a kategóriákba, mert politikai funkcionáriusoknak tekintendők. Alapul a háború előtti fizetések aranyparitását fogják venni. A bizottság már el is készítette az összes miniszteriumok ersvséges hierarchikus táblázatát.

Kemény harcok dulnak a fuzió körül.

A liberálisok biztosra veszik a nemzeti párttal való megegyezést. — Jorga és a parasztpárt ellenzik.

(Bucuresti, augusztus 26.) Az Universt folytatja Jorga nyilatkozatának közlését. A nemzeti párt elnöke kifejti, hogy állandóan célja volt egy nagy nemzeti, mélyen kulturált és őszinte demokratikus pártot alakítani, amely felfelé intrikák, lefelé pedig demagógia és diktatorikus zsonglorkedés nélkül működik. Ebben a pártba nemcsak azoknak a regátiaknak a listáját kell behozni, akik Erdély számára politikailag halottak, hanem morális és intellektuális értékeiket is. Romániát a maga egészében kell kormányozni Erdély számára is, de Bucurestiben, Mircea vára alatt. Jorga kijelenti, hogy híve a parasztpárttal való fuziónak, de nem megy bele abba, hogy testvéreit eladják akár a liberálisoknak, akár a parasztpártnak. Emlékeztet arra, hogy néhány évvel ezelőtt kívánta a liberálisok és az erdélyiek közeledését, sőt elő is mozdította azt, de azóta uralomra jutott aztán a liberálisok materiális kormánya, amely lehetetlenné tett minden közeledést. Végül kijelenti Jorga, hogy támogatja Pan Halipa bucuresti-i jelölését.

Egyes jelentések szerint viszont a liberális-nemzetipárti fuzió kérdése az utóbbi napokban igen komoly formát öltött. A Cuvantul tudni véli, hogy a két párt között meglehetősen szívélyes közeledés történt s a liberális körökben már csak napok kérdésének tekintik a szövetség megkötését. Erre vall a „Le Temps” mai számában megjelent híradás is, mely — állítólag Bratianu Vintila sugalmazására — befejezett ténynek tartja a fuziót.

Románia közvéleménye tisztában van azzal, — írja a francia lap — hogy Bratianuék és Maniu Gyula nemzeti pártjának erdélyi frakciói között rövidesen igen nagy jelentőségű fegyverbarátság jön létre. A két párt közötti fuzió természetesen jelentékeny erőszaporulatot jelent, különösen a liberálisok részére, amely párt mindig komolyabban foglalkozik a kormány átvételének kérdésével.

A Cuvantul megjegyzi, hogy a francia lap híradása meglehetősen túlzó, viszont Bratianuék kormányzási aspirációkra vonatkozó kijelentései kissé elhamarkodottak. A lap szerint ugyanis a fuzió esetleges létrehozása esetén a liberálisok viszont Argetoianut és híveit veszítenék el, sőt a nemzetieknek Jorga kiválásával is számolni kell. A fuzió tehát korántsem jelentene olyan erőt, mint azt

a liberálisok elhithetni szeretnék.

E kedvező hírekkel szemben Juglea egyetemi tanár, a parasztpárt végrehajtó bizottságának tagja az Adeverulban kifejti, hogy a nemzeti párt csak a parasztpárttal mehet együtt. A liberálisokkal való fuzió a nemzeti párt halálát jelentené, mert a liberálisok oligarchikus és rezáti regionalisták. Nagyon févelnek azok a nemzeti pártiak, akik azt hiszik, hogy a liberálisok érvényesülni engednek az erdélyieknek. A liberálisok meg akarják kaparintani Erdély birtoklását és ezzel egyetemben el akarja nyelni az erdélyi nemzeti pártot.

A Bogdan-Duica és Stere között támadt afférról a professor kifejté,

hogy ma Bogdan-Duica nincs megelégedve hírlapi kampányának eredményével. Bogdan-Duica ugyanis Sterének akart ártani, ellenben csak a parasztpártnak magának ártott. Az október elején összeülő erdélyi parasztpárti kongresszus bizonyára megtalálja a módját annak, hogy visszaverje az ilyen pártbontó támadásokat.

Végül elmondja a nyilatkozó tanár, hogy a liberális-párt és a néppárt is tett ajánlatot a parasztpártnak, azonban ezt olyan mélyreható programkülönbségek választják el az ajánló pártoktól, hogy kollaborációról szó sem lehet, legföljebb egy koalíciós kormányban való együttműködésről.

Kavarodás a kisebbségi tanárok vizsgái körül.

A miniszteri rendelkezés éles ellentétben áll a törvénnyel. — Akció a sérelmek orvoslására.

(Cluj—Kolozsvár, augusztus 26.) Legutóbb részletesen foglalkoztunk a kisebbségi tanárok államtvizsgálója ügyében kiadott miniszteri rendelettel és a kolozsvári tanügyi inspektorátus nyilatkozatával, amely igyekezett eloszlatni a rendelet nyomán keletkezett aggodalmakat. Ma egyházi körökben azt az információt kaptuk, hogy a rendelet, minden szépitgetés ellenére is nem áll összhangban a magánoktatási törvénnyel. A felekezeti tanároktól ugyanis az 1925. december 19-én szentesített magánoktatási törvény intézkedik, amelynek 109-ik szakasza szó szerint a következőket mondja: „A magániskolák tantestületének azon tagjai, akik nem ismerik a román nyelvet, kötelesek lesznek öt évi határidő alatt vizsgát tenni a román nyelvből, azok pedig, akik a románok történelmét, Románia földrajzát és az ország alkotmányát adják elő, kötelesek ez idő alatt ezekből a tárgyakból is román nyelven vizsgát tenni.” Ezzel szemben a miniszteri rendelet azt kívánja, hogy minden egyes kisebbségi tanárnak vizsgát kell tenni történelemből, földrajzból, alkotmánytanból, irodalomtörténetből, külön a 19-ik század irodalmából. A miniszteri rendelet ezenkívül kötelezi a felekezeti tanárokat, hogy a vizsgáról

való távolmaradásukat elfogadható okokkal igazolják. Erről azonban sem a vonatkozó törvény, sem a végrehajtási utasítás nem tesz említést, hanem az öt évet minden igazolás nélkül megadja a felekezeti tanároknak. Súlyos sérelmet jelent a rendeletnek az a része is, amely kimondja, hogy csak a 60 évet betöltött tanároknak nem kell vizsgázni. A törvény ezt a korhatárt már 55 évben állapítja meg. Értesülésünk szerint a felekezeti iskolák vezetői a sérelmek orvoslását fogják kérni a miniszteriumtól.

Megingott a spanyol diktátor is.

(London, augusztus 26.) A Reuters Távirati Iroda jelenti azt a francia forrásból származó hír, hogy Spanyolországban igen komoly helyzet állott elő. A tüzértisztek ugyanis azt követelik, hogy a király bocsássa el Primo de Rivera diktátort. Rivera válaszképpen dekretumot terjesztett a király elé, amely szerint a tüzértségi hadtestet feloszlatja s a toledoi és máriai fegyvergyárakat a katonai ellenőrzés alól kivonja és polgári ellenőrzés alá helyezi. A király — a jelentés szerint — megtagadta a dekretum aláírását, s ezért Rivera állása megingott. Rivera és a tüzértisztek szövetsége, a Junta közötti surlódások egészen az új rezsim kezdetéig nyulnak vissza és most már az ellenetek igen komoly stádiumba jutottak, amelyek következményei még beláthatatlanok.

Elfogták Pesten Európa leghiresebb szélhámosát.

Tizenhárom éves életpálya bűnök halmazatával terhelten.

(Budapest, augusztus 26). A Budapesti főkapitányság ügyeletes szobájába ma délután egy jól öltözött férfit állítottak elő a csendőrkörök. Körösi Béla volt az illető, aki a mai idők legnagyobb és legérdekesebb szélhámosa. Az érettségizett, rendkívül elegáns ember több nyelvet beszél, fellépése, modora megnyerő. Körösi Bélának 1913-ba nyulnak vissza kalandjai. A Balkán-háború idején jelentkezett a *Nap* című újságnál és felajánlotta, hogy haditudósításokat küld a harcterről. A lap alkalmazta a fiatal embert és nemsokára érdekes és jól megírt haditudósítások jelentek meg az újság hasábjain. A háború végeztével Körösi Béla az összegyűjtött pénzével Montekarlóba ment. Ott megismerkedett egy penzió tulajdonosnőjével, aki százezer arany-fránkkal rendelkezett. Körösi házasságot ígért az öregedő asszonynak és kicsalta minden pénzét. A pénzt elköltötte és megszökött Montekarlóból.

Firenzébe ment, ahol négy napi ismeretség után elvett feleségül egy dús gazdag olasz hölgyet. A rendőrség azonban a montekarlói asszony feljelentésére elfogta a néhány napos férjét, aki örültséget szimulált s így szabadult meg a rendőrségről. Előbb egy olaszországi elmeorvosintézetbe, onnan pedig a Schwartzertbe szállították. Kiszabadulása egybeesik a háború kitörésével. Valami ügyes furfanggal kinevezte magát főhadnagynak és egy kerékpáros-tárgy parancsnok lett. Az osztagnál napról-napra tüntek el értékes holmik, de mindig a kölegényeket gyanúsították. A „főhadnagy” ur pedig megfelelő összegek lefizetéséért pártjára állott a közlegényeknek. A végén azonban kiderült, hogy a lopásokat Körösi főhadnagy ur követte el. Megmutatja az elmekörház bizonyítványát s elkerüli a súlyosabb büntetést, csupán lefokozzák.

Rövid idő múlva Triestben tüntek fel. Házasságot ígér egy öregedő tanítónőnek, kicsal tőle ötvenezer aranykoronát és megszökök. Később Pesten próbál berendezkedni és megszerzi a *Lancia autógyár* képviselőt. Több emberrel társul és társait börtönbe juttatja. Mikor azok kiszabadulnak, feljelentést tesznek Körösi Béla ellen. Megszökök és egyenesen Torinóba utazik. Itt újból meg akarja szerezni az autógyár képviselőt, de a pesti rendőrség távirata alapján elfogják és tizenhét hónapot ül a milánói börtönben.

Kiszabadulása után ismét Pesten terem. Összeáll egy szemfedőgyár tulajdonosával, akitől ötszázmillió koronát csal ki. A Váci utcán helyiséget rendez be magának, mint több autómobilgyár megbízottja. Közben elváltatják olaszországi feleségétől és vőlegénye lesz egy nevelőnőnek. Körösi attól is kicsalta minden pénzét. Több millió erejéig megkárosított egy embert, aki kerékpárját akarta üzletében kicserélni. Majd az ügyes kalandor igazgatója lesz a *Quarnero* autó-részvénytársaságnak és hitelbe megszerzi a részvények nagyrészét. Az újabb szélhámoságai azonban nem engedik nyugton maradni. Elvett

feleségül a nevelőnőt, sőt anélkül, hogy elválna tőle, nemsokára feleségül vesz egy másik nőt, Szabó Margitot.

Közben Szabó Margit azonban megtudja, hogy férje bigámiát követett el és feljelenti férjét. Körösi menekülnie kell. At akar szökni a csehszlovák területre, a határon azonban egy csendőr megállítja. Körösi élesen rákiált a csendőrré:

— 'Csendőrszázados' vagyok! Nézze meg, hogy kívül beszél!

A csendőr azonban bevitte a lakmányába és mire megérkeztek, már ott volt a budapesti rendőrség megkeresése Körösi Béla személyleírásával együtt. A hírhedt szélhámos most már a budapesti főkapitányságon van, ahol most állítják össze Körösi Béla hatalmas bűnlajstromát.

Szendrey Mihály megkapta a színházi koncessziót.

Arad új szinigazgatója szélesvonalu pompás programot ad a jövő szinidényről.

(Saját tudósítónktól.) Bucures-tiből érkezett távirati jelentés közli, hogy a kultuszminiszterium a mai napon kiadta Szendrey Mihálynak a koncessziót. Arad színházának igazgatója a színház-bajáró közönség teljes megelégedésére és örömeire *Szendrey Mihály*, az a kiváló színházi szakember lett, aki nemcsak képességgel és tudással, hanem aradi múltja is erre predestinál. Esztendőnk sulyos válságai és kapkodó színházi politikája után végre ismét olyan kezébe került az aradi színház vezetése, amely a legtökéletesebb garancia arra, hogy Aradnak értékes és kitünő színi szezonja lesz, hogy a magyar színészet ebben a szezonban reneszanszát fogja élni. Mindazok az erdélyi szinigazgatók, akik már a koncesszió kiadásához szükséges első és legfontosabb feltételnek megfelelnek azzal, hogy maguknak várost, vagy városokat szereztek, megkezdték a szervezkedést. Tegnapelőtt tárgyalta le a várost-vezető interimar bizottság a színház bérbeadásának kérdését és a színházat Szendreynek adta oda véglegesen. Ennek alapján aztán Szendrey Mihály is megkezdte a szervezkedést, akivel ma munkatársunk beszélgetést folytatott és Szendrey az új szezonról a következőket mondotta:

— Soha nagyobb ambíció nem vezetett, mint ma és hiába süttötte ki rólam a Cuvantul, hogy öreg vagyok, fiatalabb hévvel és kötelezettségérzettel nem foghat hozzá senki a mostani színi idényhez, mint én. Nem használok az általános és jelenleg nagy divatban levő kiszólást, hogy a mai viszonyok között nehéz jó társulatot tartani, mert Aradra lehet kapni jó színészeket és a tagok — úgy érzem — szívesen szereznek hozzám. Igaz, hogy a feltételeik sulyosak — ennek dacára szeretnék olyan társulatot szervezni Aradra, amilyen azelőtt évtizedekig volt már Aradon. Azonkívül sulyt helyezek arra is, hogy társulatom olyan tagokból álljon, akik megint résztvehessenek Arad társadalmi életben is, mint azelőtt mindig. Ugy érzem, hogy én le sem róhatom hálámat másképpen, azért a melegségért és előzetes bizalomért, amelyben mindenkitől részesülök itt, a jogos otthonomban, mint azzal, hogy Erdély legjobb társulatát hozom Aradra. Az énkes darabokra, — tekintettel a sulyára, ugynevezett ket-tős „miturát” fogok tartani.

Lesz két primadonna, két szubrett, két bonviván, két táncoskomikus, sőt két buffokomikus is, a kik valamennyien elsőrendű színészek. De én prózai színész vagyok és ezért szeretném ismét a jó prózai előadásokat zenekaros ház előtt adni „mint régen.” Ebből a célból olyan drámai együtttest hozok, hogy ismét elfoglalja méltó helyét, sőt jogos első helyét a dráma az aradi színpadon. Opera-előadások is lesznek és most szervezzük Róna Dezsővel az elsőrendű operaegyütttest, amely Aradon, Temesváron, Clujon, Oradean és Szatmáron tart havi 3—3 előadást. Végül, ami nagyon fontos a színház életében: a rendező. Sikertült Erdély legnagyobb rendezőjét,

Elcsattant az első pofon Siófokon.

A megpofozott „hős” ki akart bujni a párba alól. — Vértelen viadal má-végkimerüléssel.

(Budapest, augusztus 26). Siófokon az idén sem maradhatott el az obligát pofon, amelynek igen humoros lovagias mérközés lett a kimenetele. Egy budapesti kőolajgyár titkára igen gyakran rándult le autómobilján Siófokra, de nem a Balaton vizének, hanem egy ott nyaraló szép asszonynak a kedvéért. Minden utján volt egy ét utitársa és legutóbb egy budapesti selyemkereskedő is vele tartott. Tegnap reggel a titkár viszfafelé indult, de a selyemkereskedő kijelentette, hogy ő nem megy, mert néhány napot a Balaton mellett szeretne tölteni.

Féltékenységtől sarkalva, ma ismét lerándult a titkár Siófokra s ekkor megtudta, hogy a kereskedő, ha eredménytelenül is, de megkísérelte, hogy a szép asszonynak szerelmet valljon. Felelősségre vontta ezért a kereskedőt, aki azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy ehhez az ügyhöz legfeljebb a férjnek lehetne köze, de nem a titkárnak. Szó szót követett és néhány perc múlva elcsattant a pofon — a titkár arcán, kinek feketekeletes pápaszeme dara bokra törten hullott a porba. Az így harcképtelenné tett titkár eltávozott a helyszínről, de provokálta ellenfelét, egyben pedig ravasz tervet eszelt ki a párba megakadályozására. A párba jának ma délután kellett megtörténnie, s egy ismert budapesti vívómestert kértek fel a párba vezetésére, a kiről tudták, hogy jól ért a párba-jók vértelen kimenelelének elősegítéséhez, a titkár mégis cselhez folyamodott. Soffőriének megbízást

Hetényi Elemért Oradeától elhódítani, aki miniszterileg engedélyezett színiiskoláját is áthozza Aradra, amely már eddig is sok elsőrendű tagot adott az erdélyi színészetnek. — Bevallom, hogy az itt felsorolt dolgok egy kicsit vakmerőek — anyagilag, mert ez körülbelül 800.000 lej havi kiadást jelent és erről nyilvános számadást fogok is adni. Nagy megkönnyítés volna azonban számomra a színházi bérlet, de a sok visszaélés, ami a bérlőkkel szemben a legutóbbi években történt, arra késztetett, hogy a bérletek összegét havi részletekben kérjem a közönségtől. A boldogulásnak alapja elsősorban a bérlet és én hiszem, hogy Arad város közönsége, — hiszen két évtizedig szolgáltam a bérlőket, meg Arad város színházbajáró közönségét — támogatni fog ebben is, mert állithatom, hogy soha meg nem történt, hogy azt, amit előleges jelentésemben ígértem, azt be ne tartottam volna. Lelkesedéssel készülök az új szezonra, s hiszem, hogy régi pátriámban a közönség bizalmát, szeretetét, támogatását még az eddigieknél is fokozottabb mértékben fogom kiérdemelni.

Eddig szól Szendrey nyilatkozata, és velünk együtt Arad közönsége biztosra veszi, hogy ezek a szép és nemes tervek, remények és óhajtasok mind-mind valóra is válnak az idén, Aradon.

adott, hogy azonnal hajtsa a csendőrséghez és jelentse fel a párba jait, így azután azt a csendőrség meg fogja akadályozni. — A soffőr azonban utközben az egyik villánál találkozott régi ideáljával, aki ott szobaleány s diskurálni kezdett vele, a diskurzus pedig igen hosszúra nyúlt. A titkár minden fondorlat ellenére sem tudta már a párba megkezdését tovább huzni és ezért megadták a jelet az összeapásra.

Érdekes viaskodásra került ekkor a sor. A felek minden igyekezete abban merült ki, hogy egymás elől meneküljenek és ne érjenek egymás kardtávolába. Végül is a kereskedő a szívéhez kapott és összeesett. Az orvosok ijedten rohantak oda, de csak „végkimerülést” állapítottak meg. A párba jait azonban beszüntették s mindkét fél gögösen távozott, mint a kik eleget tettek lovagias kötelességüknek. A titkár azonnal a csendőrséghez sietett és épen akkor érkezett oda a soffőr is, aki természetesen megfelelő kifejezések kíséretében megkapta felmondását.

— Meghalt az öngyilkos uszónő. Budapesti távirat jelenti, hogy Veres Edit uszóbajnoknő, egyik legjobb magyar hölgyuszó, aki néhány nappal ezelelt titokzatos és eddig még teljesen ismeretlen okból szívenkítte magát, ma meghalt a budapesti Verébály-klinikán. Ezzel a titokzatos körülmények között történt tragédiával Magyarország elveszítette egyik legszebb reményekre jogosított uszóbajnoknőjét.

A Démon megérkezett Aradra.

Hogyan lett egy pesti urleányból híres színésznő. — Hollós Juci elmondja multját, jelenét, jövőjét.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi nyári színház kellemes, hívős színpadján páratlanul izgalmas jelenet játszódott le. — A Csodaszarvasból folyt a próba; a színészek arcán a hangulat minden variációja látható volt. Gergely Lajos arcát eltorzította a rémület és kétségbeesetten menekült egy asztal mögé, miközben kiabált:

— Segítség! Segítség!

Darvas Ernő a fogait csikorogtatta és jobb kezében egy revolverrel fenyegetőzött. Spór Jenő rémületesen lapult meg egy sarokban és Lengyel Vilmos egy asszony előtt térdepejt, akinek a ruhája szegélyét csókolgatta. Az asszony finom, törékeny alakjával hátra hajolt, szeméit lehunyva tartotta, klasszikus szépségű arcáról a halálfelelem, a még el nem szállt mámor, a szerelem, a gyűlölet tükröződött vissza, festőművészt inspiráló csodálatos harmóniával. Ez az asszony áll a darab központjában, körülötte bonyolódnak az események, ez az asszony, akiért ölnék, akiért bűnbe esnek, elkarhozhatnak, ez az asszony Hollós Juci.

Amikor vége volt a felvonásnak, szembekerültem Hollós Jucival. Titokzatos mélységű, nagy sötét szemében még parázslottak az átélte szenvedélyek. Hangja még izgalomtól remegő volt, csak később a beszélgetésünk alatt kapta vissza nyugodt, tiszta daltamosságát. Három esztendővel ezelőtt még a legelőkelőbb pesti társaságokban élő leányka volt. Apja gépészmérnök, egy nagy gyárvállalat ügyvezető-igazgatója. Ő pedig, a háziasszony nevelt Juci csak a nézőtérrel csodálta és irigyelte a művészeket és vágyott, ábrándozott a sikerekről, a színpadról. És leányálmait beteljesültek.

— Férjemnek az áldozata vagyok — mondotta kedves mosollyal és ajkai között megvilantak gyönyörű, fehér fogai. — Ő tanított, ő fedezett fel és amikor megházasodtunk, ő vitt először színpadra. Szegeden történt. Felejthetetlen, izgalmas este volt. Az „Olasz asszony“-ban léptem fel előadás előtt: azt hittem, hogy olyan vállalkozásba kezdtem, amit sohasem tudok végrehajtani. De csak a színpadról lépésem első pillanatáig tartott ez a bizonytalanság. Azután nem láttam semmit, csak a partnereimet, nem gondoltam semmire, csak éreztem a szerepemet. És sikerem volt; a közönség tapsolt, a lapok elragadtatással irtak rólam.

— Hogy történt a leszerződése a budapesti Magyar Színházhoz?

— Magam sem tudom, olyan különös volt és csodálatosan gyorsan ment. Férjemmel felmentünk Pestre, ott felkeresett bennünket Emőd Tamás és meghívott Faludi Jenőhöz a Magyar Színház igazgatójához. Faludi kedvesen fogadott és egyszerre csak rendkívül előnyös szerződést tett elénk. Nagyon meg voltam lepve, a nem várt szerencsétől és némi aggodalom töltött el, mert azt hittem, hogy Faludi még nem látott játszani. De kiderült, hogy Szegeden több előadást nézett vé-

gig és nagy jövőt jósol nekem.

— Később újabb meglepetés ért. Meghívást kaptam az „Ufa“ filmgyárhoz és még az ősszel egy új és nagyszabású magyar filmen játszom a főszerepet. Két hónapra leszerződünk a Royal

Töredelmes vallomást tett a gyilkos gyáros.

Hogyan ölte meg barátnőjét a félszemű Guyot? — A beismerés nagy feltűnést keltett Párisban.

(Páris, augusztus 26.) Nagy szenzációt keltett Guyot-nak, a gyilkos milliommósok letartóztatása. A dúsgazdag gyáros a börtönben magába szállt és töredelmes vallomást tett. Ezeket mondta vallomásában:

— Beulaguet Mária Lujzár 1926 májusában ismertem meg. Akkor a provinszi telefonközpont hivatalnoknője volt. A barátnőm lett. Néhány hónapig kisebb-nagyobb időközökben találkoztunk. Unta Provins-t és arra kért, vigyem keresztül, hogy valahogy Párisba jöhessen. Őszintén megvallva, nem sokat törődtem ezzel a fiatal leánnyal, aki — úgy éreztem — nem hü hozzám, bár rendkívül féltékeny. Nem is akartam magamnak semmiféle kellemetlenséget okozni és életem nyugodt folyását bármiképpen megzavarni, mégis engedtem kérésének és a múlt év októberében szobát béreltem neki Párisban. Állást vállalt. Tartozom annak kijelentésével, hogy nem volt hasznos és nem akart pénzt tőlem. De volt benne valami szélsőséges beteg szenvedély. Többször kijelentette, hogy lelő mint egy kutyát, ha elhagyom. Féltékenységi jeleneteket rögtönző: és mindenféle kitalált szerelmi történetekkel kínzott. Nem volt rosszvívű, csak haragjának kitörései voltak elviselhetetlenek.

— El fogsz-e venni feleségül? — kérdezte egyszer.

— Majd meglátjuk akkor — válaszoltam — ha a leányom férjhez ment.

— Szeszélyessége miatt nem bántam volna, ha elhagy... Anyagi gondjaim is voltak, mert ez időben különböző vállalatokon sok pénzt vesztettem. A napokban arra kért, töltsen velem a délutánt. Három órákon találkoztunk az értéktörzsde előtt. Bejött velem a tőzsdére, azután arra kért, menjünk együtt autókirándulásra. El kellett fogadnom ajánlatát, bár megígértem leányomnak, hogy otthon ebédelek. Fontainebleau-ba akartam menni. Ő azonban Meaux-ba kíváncsított, mert annak vidékét nem ismerte. Így tehát Meauxba mentünk. Egy meauxi kávéházba uzsonnázunk, azután azt ajánlottam, menjünk vissza Párisba ebédelni. De Malou-nak nem volt még kedve hazatérni és majd ide, majd oda irányította az autóbilit. Mindenáron rántott csirkét akart ebéde és több étteremben, ahová betértünk, nem talált kedvére valót. Végre Cloyeben megebédeltünk, ahonnan háromnegyed kilenckor mentünk el.

— Holnap elviszel Havrebe — mondotta ekkor.

Nem válaszoltam, mert másnap el voltam foglalva és félttem, hogy

Orléumban is, ahol egyfelvonásos darabokban lépünk fel.

— Kezdődik a harmadik felvonás! harsog végig Darvas Ernő hangja a színpadon.

— Még egy perc — szolt Hollós Juci, aztán folytatta. — Egyebet alig mondhatok. Multam, az életem csak az a három év, amit a színpadon töltöttem és a jövőmet is csak a színpadon képzelhetem el. Tegnap este érkeztem

ha megtagadom kérését, diárhozmot kap. De halogatásom is felbőszítette.

— Bizonyára valamelyik szeretődhez akarsz menni! — kiáltotta pirosan a haragtól.

Veszekedtünk, mialatt az autóbilit a meauxi pályaudvarhoz ért. Itt kiugrott az autóbilitből, de én visszakényszerítettem. Páris felé indultunk és folyton veszekedtünk. Mindig hangosabban és durvábban szidalmaztuk egymást. Majd arcul ütött. Én viszonztam az ütést. Erre rárvetette magát, úgy, hogy majdnem kiestem az autóbilit. Balkezemmel a ruháját, jobbommal a torkát ragadtam meg. Nem tudom mennyi ideig tarthattam így. Egyszerre csak észreveszem, hogy elveszté eszméjét. Megérintem a pulzusát. Ugy tűnik fel, hogy már nem ver. Erre tovább megyek, anélkül, hogy tudnám merre, amikéül, hogy tudtam mit tegyek. Öt-hat kilométert mehettem, amikor észrevettem egy mezőt utat. Rátérek a rétre, amelyen egy malomkő volt. Itt leteszem Malou-t a földre. Nem mozdul többé, tényleg meghalt. Előve szem a gyufafaskatulyámat, rőzsét rakok a malomkőre és meggyújtom a holttesttel ellenkező oldalom.

Azután visszatértem Párisba. Fél 11-kor érkeztem meg a garázsba. Elmentem Malou szobájába, a

Aradra és nagyom kedvesen fogadtak. Többen kértek, hogy játsszam el a Marikát is és én engedek a kérésnek. Valószínűleg vasárnap este lépek fel a Marikában. De most Isten velem, mert ki-
kapok Darvastól...

És a harmadik felvonás megkezdődik. Hollós Juci lángoló, síró, kacagó szerelmes démonná válik, aki kárhózába kergeti a férfiakat. (p. g.)

hol átöltöztem, majd hazatértem, ahol leányom és nevelőnője várt. Másnap Provinsba utaztam és ott aludtam. A következő napon megdöbbenve olvasom az újságokban, hogy ráakadtak Malou félig elégett holttestére. Leikkimeretfurdalástól gyötörve, folyton uaztam, Louanba, Ecuryba, Montreauxba és elhatároztam, hogy vízbe ölöm magamat. Majd visszatértem Párisba, ahol csodával határos módon kerültem el a rendőrség figyelmét. Szobát béreltem egy szállodában, ahonnan megtevesztő leveleket írtam a rendőrségnek. Nem fontoltam meg előre büntetemet, nagyon sajnálom, esküszöm, egész szívemből és lelkemből sajnálom, hogy elkövettem...

Guyot a leghíresebb párisi ügyvédek egyikét fogja védőjének választani. Azok, akik a gyárost ismerik, a legnagyobb megdöbbenéssel értesültek erről a borzasztó esetről és sehogy sem tudják elképzelni, hogyan követhette el Guyot azt. Ahol lakott, az egész környék ismerte, mint egy kedélyes jószívű embert, kinek csak az az egy hibája, hogy néha nagyon elszórakozott. Gyakran mondták neki, hogy meg kellene még egyszer házasodnia, amire azt válaszolta, hogy nem fog még egyszer megnősülni, mert nincs szerencséje a nők körül.

Hétfőn indulnak Románia delegátusai Genfbe

Szeptember 6-án kezdődik a népszövetségi tanács ülése, amelyen Benes elnököl. — Averescu tábornok is Genfben készül.

(Bucuresti, augusztus 26.) A Dimineata jelentése szerint szeptember 3-án a kisantant külügyi miniszterei Genfben ülnek össze, a melyen megállapítják a Népszövetség konferenciáján követendő magatartásukat. Befejezett tény, hogy a kisantant Románia jelöltségét támogatja a népszövetségi tanácstagságra vonatkozólag. A román delegáció hétfőn utazik Genfbe, de ugyanoda érkezik Averescu tábornok is, aki szeptember 10-re jelezte jövetelét.

(Genf, augusztus 26.) A népszövetség titkárságában nagyban folynak az előkészületek a népszövetség szeptemberi ülészakára. Előtérben az a kérdés áll, hogy ki lesz a népszövetség plenáris ülésének elnöke. Eredetileg biztos kilátása volt erre Nincsic jugoszláv külügyminiszternek, mint-hogy azonban a népszövetségi tanács ülésének elnöke Benes cseh-szlovák külügyminiszter lesz. Nincsic elnöksége sok nehézségekbe ütközik, mert ilymódon úgy a tanács, mint a plenáris ülés elnöke

a kisantant köréből kerülné ki. A kérdésben élénk levélváltás folyik Genf és Páris között. A népszövetség plenáris ülése szeptember 6-án kezdődik. A népszövetségi tanács pedig egy-két nappal később. A plenáris ülés egy héttig fog tartani, azonban a tanács még október első hetében is ülésezni fog. November közepén összeül Genfben a világgazdasági konferencia, decemberben pedig a leszerelési konferencia fog több állást tartani.

A Vossische Zeitung jelentése szerint különben a népszövetségi tanulmányi bizottság elnökét, Motta svájci szövetség tanácsost Spanyolország arról értesítette, hogy a kormány az állandó népszövetségi tanácstagság ügyében a legközelebbi ülészakon nem fog nehézségeket okozni és kész arra, hogy a népszövetségi tanácsnak a német állandó tanácstagságon kívül való további kibővítését Németországnak a Népszövetségbe való belépése utáni időpontban tegye tárgyává.

Hol szavaz Aradváros népe?

Elkészültek az új körzeti, illetve uccabeosztások. — Az első három körzet sorrendje.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután nyújtotta át dr. Angel István az intérimár bizottság elnöke a választóköri új beosztását az aradi törvényszéknek. Dr. Barbara Sever törvényszéki főelnök helyben hagyta a beosztást és már a nyomdába adta, hogy holnapra kiragaszthatassák a városban. A beosztás a következő:

Első kerület: a Piata Luptei (Szent Péter-téri) iskolában szavaz. A hozzátartozó uccák a következők: Calea Saguna 105—185. házáig, Str. Ioan Calvin 11—39, 14—52. számig, Str. Delavrancea B., Romul Velicui, Russu Sirianu, Porumbaru, N. Filipescu, Piata Catedralei 1—8. számig, Str. Tribunal Buteanu, Turnului, Popa I. Russu, Gojdu, Seminarului, Subloc. Tampa, Piata Sft. Sava, Str. Sarbeasca, Piata Luptei, Str. Baritiu 1—39., 2—22. számig, 29. Decembrie, Piata Avram Iancu 4—19. számig, Str. Bucur, Lazar Gheorge, Matei Corvin, Paul Chinez, Radulescu E., Cercetasilor, Sinagoga, Piata Plevnei, Str. Soarelui, Bul. Carol I. 81—91., 54—70. számig, Bulev. Gen. Dragalina 1—7., 20—36. számig, Piata Liceului, Str. Tribunal Dobna, Calea Banatului, Piata General Bernat, Str. Jelelor, Tribunal Axente, Grig. Alexandrescu, Cetatii, Alexandru Gavra, Veronica Micle, N. Bogdan, Ciocarliei, Cetatea Veche, Selimberg, Ghioa Voda, Cuza Voda, Dragos Voda, Romul, Mucur Scaevola, Spatarul Borcea, Serban Voda, Ureche, Remus, Stanescu, Cantacuzino, Spiru Gheorghe, Badea Carian, Alex. Lahovari, Brumarel, Carmen Sylva, Stribey Voda, Trandafirilor, Sarmisogetusa, Fabricai, Sarindar, Elena Doamna, Putnei, Mosilor, Sft. Spiridon, Sft. Dumitru, Margaritar, Minervei, Veche, Blanduziei, N. Stajaru, Malul Muresului, Barbu Lautarul 1—17., 2—22. számig, Primaverei 1—3., 2—40. számig, Cetatea Veche, Cogalniceanu, Metianu és Semicerului uccák.

Második kerület: a Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-ucca) polgári iskolában szavaz. Str. Episcopul Ciorogariu, Marasesti 1—23., 2—20. számig, N. Oncu, G. Ionescu, Calea Saguna 41—113. számig, Episc. Radu, Simca, V. Stroiescu, Ciontea, Garagiale, Consistorului, I. Desseanu, Unrei, Brancovici, Calvin 1—9., 2—12. számig, Eminescu, Romanului, Baritiu 41., 24—26. számig, Dosoftei, Gen. Berthelot, Col. Pirici, Subl. Ecar. Teodoriu, Piata Imperatul Traian, Piata Catedralei 9—16. számig, Str. Iosif Vulcan, I. I. Bratianu, Marie Chendi, Alexandri, T. Ionescu, Bul. Regina Maria, Piata Avram Iancu 1—3., 20—22. számig, Str. Moise Nicoara, Aviator Georgescu, Bul. Carol I. 61—79., 26—52. számig, Bul. Gen. Dragalina 2—18. számig, Str. General Grigorescu, Xenopol, Horia.

Harmadik kerület: a Piata Mihai Viteazul (Ferenc-téri) iskolában szavaz. Bul. Regele Ferdinand, Piata Luther, Bul. Carol I. 1—59., 2—24. számig, Muresului, 1. Decembrie, Dim. Bolintineanu, Teful Doamnei, Mos Ajun, Udrea, Calea Radnei, N. Grigorescu.

Teodor Serb, C. Popescu, Sft. Gheorge, Ghiba Birta, Mocioni, Andrei Muresanu, T. Vladimires-

cu, M. Stanescu, Crisan, Closca, G. Popa, Av. Ioan Savi, D. Greceanu, Sim. Ballint, Vic. Babes, Costache Negri, Granicerilor, Marasesti 25—77., 22—68. számig, Piata Mihai Viteazul, Cosbuc, Padurita, Banul Maracine.

Vurstli épüljön az aradi városligetben.

Hogyan lehet megtisztítani az aradi korzókat az oda nem való elemektől. — A rendőrprefektúra szigorú rendelete.

(Saját tudósítónktól.) Néhány nappal ezelőtt közöltük azt a hírt, hogy az aradi rendőrprefektúra számos panaszos levelet kapott, a melyekben a marosparti törzskorzóknál emelik fel szavukat a cselédek és parasztleányok vasárnap délutáni szabados viselkedése ellen, amellyel valósággal elriasztják a friss evőket, meg a katonazenét élvezni akaró polgárokat a Marosparttól.

Az aradi rendőrprefektúra mára már rendeletet adott ki, amely gyakran hangoztatott panaszoknak vet véget. A rendelet a marosparti és a főtéri cselédkorzókat most szabályozza meg és elrendeli, hogy a Maros partján cselédeknek a törvényszéktől a várhidig nem szabad korzózniuk. A főtéri korzókat pedig csak délután használhatják a háztartási alkalmazottak. Hat órától kilenc óráig szigorú rendőri felügyelet akadályozza meg, hogy cselédek a korzón tartózkodjanak. A prefektúra ebben az értelemben árt a katonai parancsnoksághoz és kérte, hogy a közlegetők korzózását szintén hasonló értelemben szorítsák meg.

Szinte e rendelkezéssel egyidőben levelet kapott az Aradi Közlöny szerkesztősége s ebben egyik olvasónk rendkívül érdekes és figyelemre méltó módszert ajánl a kényes izlésű korzó cselédtelenítésére.

„Nézetem szerint rendelettel és

erőszakkal nehéz és antiszociális dolog lesz a korzót a nép egyszerű gyermekeitől megtisztítani. A cselédek és szolgálégyek végeredményben mégis csak emberek és heti kimenőjüket, egyetlen szabadnapjukat szórakozással akarják eltölteni és oda mennek, ahol zenét, vagy látványosságot kapnak. Sokkal egyszerűbb s célravezetőbb módszer kínálkozik tehát, amely a cselédeket is, a korzó finnyás polgárait is kielégítené; a városliget. Illetékes tényleg vegyék kezükbe a dolgot s akkor a gordiusi csomó egy csapással megoldást nyer. Rendezzék be a városliget egy részét vurstli-nak, telepítsék át a Béla-térről a nem odaváló hajóhintát, állítsanak fel egy körhintát, (ringlispieit), gyorsfényképező bódét, karikadobáló helyet, tegyenek a tóra 5—6 csónakot, egyszóval csináljon a város a ligetben egy miniatűr Prater-t s fogadom, hogy az egyszerű nép nyomban eltűnik a Maroskorzótól. Ők is szívesebben hancuroznak, mulatoznak egymásközt a nekik való szórakozási lehetőségekkel, mintsem Beethoven-szimfoniákat hallgassanak az uri korzón. Azt hiszem, ez a megoldás praktikusabb, szociálisabb és célravezetőbb, mint a bármilyen erőszakos rendszabály.”

Most már aztán a város vezetőségén áll, hogy ezt a kétségtelenül érdekes, figyelemre és megfontolásra alkalmas tervet meg is valósítsa.

Elfogtak

egy aradi csempészkereskedőt

A kolozsvári sziguranca nagyarányú csempészetet leplezett le, melynek feje egy aradi kereskedő (Cluj-Kolozsvár, augusztus 26.)

A cluj-i sziguranca egy igen nagyarányú csempészesnek jött nyomára. A bevezetett vizsgálat ugyanis megállapította azt, hogy Geissler Adolf aradi lakos félmillió értékben „Coty” gyártmányú parfümököt és pudert csempészt Romániába. Az állambiztonsági hivatal már régen gyanakodott több kolozsvári kereskedőre, akik állítólag csempészéssel foglalkoztak. A megindított vizsgálat aztán rövidesen megállapította, hogy a csempészes számai Aradról indulnak ki és hogy a csempésztársaságnak Geissler Adolf a feje, aki autón szállította Kolozsvárra a csempészarukat. Ezen a nyomon aztán az állambiztonság detektívjei megfigyelték az Aradról érkező autókat s szenzációs eredményre jutottak. Az egyik gyanús autó ugyanis minden gyógyszerár és drogeria előtt megállt s az illető utas néhány perces tartózkodás után tovább rohogott. A detektívek állandóan nyomában voltak a gyanús autónak, míg végre az egyik drogeria előtt

igazolásra szólították fel az aradi jelzésű autó titokzatos utasát, akitől kiderült, hogy Geissler Adolfnak hívják és aradi kereskedő. Geissler az igazoláskor feltűnő idegesen viselkedett és tiltakozott az autó átvizsgálása ellen. A detektívek azonban az állítólagos kereskedő minden tiltakozása dacára átkutatták a gépkocsit és a hátsó ülés alatt nagymennyiségű csempészarut, többek között 30 kilogramm súlyú parfümököt és pudert találtak. — A detektívek nyomban letartóztatták Geissler Adolfot, aki ellen vizsgálat indult meg. Kolozsvári tudósítónk jelentése szerint az ottani sziguranca Anadra is kiterjeszti a nyomozást, hogy Geissler társainak kiletét is megállapítsa.

A megrágult vasút.

(Bucuresti, augusztus 26.) Mint ismeretes, szeptember 10-én lép életbe az új vasúti tarifa, amely hamminchatszoros lesz az 1916-beli áraknak. Az új személytarifa a személy- és gyorsvonatoknál 100 kilométerenként, expressznél 50 kilométerenként zónákat állapít meg, úgy, hogy az összes távolságok viteldija három, vagy ötszöröse lesz az eddiginek.

Kicszerelik Arad pénzügyigazgatóját.

(Bucuresti, augusztus 26.) A pénzügyminiszteriumból eredő értesülések szerint Lepadatu miniszter erdélyi ellenőrző körjárat telt tapasztalatai alapján úgy döntött, hogy Arad, Temesvár és Kolozsvár pénzügyigazgatóit kicszereli.

Egyházi büntetés

a budapesti matyólakodalomért
Az egri érsek szigorú büntetésben részesítette az eskető papot.

(Budapest, augusztus 26.) Erdélyes egyházi háborúság tört ki a budapesti Nemzetközi Embervédelmi Kiállítás egyik legszebb akusztusával kapcsolatban. Megemlékeztünk annak idején róla, hogy egy mezőkövesdi matyóházaspárt a margitszigeti sporttelepen, óriási nézőközönség előtt adott össze a pap. Az esküvői szertartáson természetesen színpompás gyönyörű viseletükben vonultak fel a szebbnél-szebb leányok és leányok, a kik a nászmenetben vettek részt s a házaspárra Kiss László mezőkövesdi apátplébános adta áldását. Mikor ez nyilvánosságra jutott, Szmeccsanyi Lajos egri érsek eljárást indított Kiss László ellen s már az a hír terjedt el, hogy az érsek a magasrangú katolikus papot apáti méltóságának elvesztésére ítélte ezért. Mint illetékes helyről jelentik, az érsek ugyan nem sújtotta ezzel a legsúlyosabb büntetéssel Kiss Lászlót, hanem csak apáti jelvényeinek viselésétől tiltotta el három hónapra, mert egyházi felsőbbségének engedélye nélkül merete megselekedni, amit tett. Ezzel szemben Kiss László azzal érvelt, hogy már 1896. évi jubileumi kiállításon is hasonlóképpen mutatták be Budapest lakosságának a matyó-lakodalmat. A mezőkövesdi lakosság felkérésére és az Embervédelmi Kiállítás altruista vezetőségének óhajára egyezett bele ő és a község vezetősége is, hogy a margitszigeti matyólakodalmat megtartsák, miután egyházi szempontból sem lehetett kifogásolni a margitszigeti esketést. Az egyik mezőkövesdi házaspár önként is jelentkezett, hogy a Margitszigeten szeretnének összeházasodni és ő ezeket adta össze. Az érsek mégis megintette Kiss Lászlót, akinek lépéséről tudott az adminisztrátora és a község vezetősége is.

Mielőtt butort vásárol,
tekintse meg 16763
Bruckner butorgyár raktárait
Arad, Str. Ghiba Birta 16.
Cégtulajdonos: **VAJNA ADOLF.**

— Kimutatás a lapokról. Bucarestből jelentik: A belügyminiszter 1575. szám alatt körrendeletet intézett a városok polgármestereihez és felhívta őket, haladéktalanul terjesszék be, hogy a város területén hány lap jelenik meg, milyen nyelven, milyen példányszámban, mennyi az előfizetőjük és milyen engedély alapján működnek. A körrendelet hangsúlyozza, hogy az ország nyugalmát csak komoly sajtótermék biztosíthatja, az új sajtótörvény előkészítésénél van szükség ezekre az adatokra.

Nehezen született néhai I. Ferenc József.

Két érdekes levél a volt császári titkos archivumból.

(Bécs, augusztus 25. Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) A volt császári titkos archivumban dolgozó tudósok egyike, Corti alle Catene dr., magántanár két igen érdekes levélre bukkant, amely néhai I. Ferenc József császár és király születéséről számol be.

A XIX. század első évtizedében uralkodott Ferenc császár és hatalmas kancellárja, Metternich Kelemen herceg igen bizalmatlannak és kíváncsi természetűek voltak. Állandóan attól féltek, hogy a „rebelisek“ paktálni fognak a franciákkal és mozgalmat kezdeményeznek a konzervatív rezsimmel szemben. Ezért Metternich kancellár cenzura alá vette az egész postát. Még a császári ház tagjainak levelezését is ellenőrizték. Attól féltek ugyanis, hogy a császár fivére, a liberális gondolkodású János főherceg az alpesi tartományokból külön államot csinál.

Igy került a császári archivumba egy kettős levél másolata, amely 96 év előtt íródott és pontosan 1830 augusztus 18-án kelt. Ez a levél, amelyet most Corti alle Catene dr. megtalált néhai I. Ferenc József születéséről számol be.

A levél első részét Ferenc József anyjának nővére, Miksa József bajor király özvegye írta az új unoka nagyanyjának. A levél franciául íródott és magyar fordításban a következőképpen hangzik:

Schönbrunn, 1830 aug. 18.

délelőtt 10 órakor.

Kedves Anyám! Zsófia egy erős, szép és egészséges fiúgyermekét szült. Leírhatatlan az örömmünk ama nagy szenvedések után, amelyeket nem tudok jellemezni. Kétszer 24 óra telt el, mióta utoljára lefeküdtem. Teljesen meg vagyok törve és mégis boldog vagyok, hogy Zsófiát és gyermekét, amelyet harapófogóval kellett kivenni, megtarthattuk.

Mária majd befejezi leveletem én nem bírok tovább írni. Szegény Zsófiám angyalként tűrte két napon és éjjelen át az óriási szenvedéseket. Mielőtt most magára hagytam, megkért, hogy írjak Önnek, kedves Anyám. Nyomban a szülés után Önre gondolt. Ferenc császár és a sógornók a rémes napok alatt szinte egy pillanatra sem hagyták el.

Itt a levél megszakad, a levélíró leánya, Mária főhercegnő, a későbbi szász királyné folytatja:

Hón szeretett Nagymamám!

Szinte örült vagyok az örömtől és mi mindent adnék, ha most megcsókolhatnám kedves kezeit. Csókolja helyettem jó unokanővéreimet, a jó Freystadt kisasszonyt és mondja meg az egész világnak, hogy mi igen boldogok vagyunk. Zsófiánk sokat szenvedett, most azonban mamával, a jó császárral, akik egy pillanatra sem hagyták el, igen boldogok vagyunk.

A gyermekek remek, azonban milyen leírhatatlan szenvedéseket

okozott! Nagy Isten, 43 rémes óra és mi mindnyájan meg vagyunk törve, főként a két halálos ijedelemben átvirrasztott éjszaka miatt. Ma hat órakor lesz a keresztelő és mi diszruhákban úgy fogunk festeni, mintha kísértetek lennénk. Nyugodjon azonban meg kedves Nagymamám, én gondoskodni fogok, hogy jó mamám kímélje magát és szegény idegei megnyugodjanak.

Be kell fejeznem a levelet, hogy mamával reggelizhessek. Adieu tehát, oly kedves és jó Nagymama, gondolatban csókolom kedves kezeit és ölelem jó unokanővéreimet. Amália meg fogja bocsátani nekem, hogy tegnap nem tudtam neki írni, azonban holnap vagy holnapután jóváteszem a rémes aggodalomban elmulasztott kedvet.

Az egész életre Máriaja.

A kutató tudós hozzábessi a kettős levélhez, hogy milyen különös a sors játéka. Milyen nehezen született Ferenc József az egykori monarchia hatalmas uralkodója, s milyen patriarchai kort ért el.

A jövő héten indul a választási harc Aradon.

Barabás Béla a hét végén érkezik haza. — A prefektus távolléte miatt hétfőn kezdődhetnek az előzetes tárgyalások.

(Saját tudósítónktól.) A községi választás előkészítő munkálatai a pártok részéről még mindig kezdetleges stádiumban vannak. A jelölőlísták összeállítására vonatkozó tárgyalások azért nem kezdődhetnek, mert az arra illetékes funkcionáriusok jelenleg nem tartózkodnak Aradon. Boneu Vazul prefektus, — amint már jelentettük is — a Dorna-Vatrán nyaraló Goldis László miniszterhez utazott, hogy tőle kapjon instrukciókat a kormánypárt magatartása felől. Barabás Béla dr., a Magyar Párt aradi tagozatának elnöke csak a hét végén érkezik vissza Jugoszláviából. Így tehát az érdemleges tárgyalások csak a jövő hét elején kezdődhetnek meg, amikor sor kerül majd annak megállapítására is, hogy a választási lista milyen összetételben kerül a választási küzdelembe.

Felemelték a nyugdíjakat Aradon

Megérkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz a fel-emelésről szóló miniszteri rendelet.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi pénzügyigazgatósághoz ma érkezett meg a pénzügyminiszterium rendelkezése, amellyel az állam által fizetett nyugdíjasok illetményeit kisebb-nagyobb mértékben június elsejéig visszamenően felemeli. A nyugdíjasokat a rendelet hat kategóriába osztja és kategóriák szerint hét százaléktól hatvanhét százalékgig terjedő összegekkel javítja fel nyugdíjaikat. A felemelt nyugdíjak összegét csak most fogják számfejtani és így ma még nem tudható az emelés mértéke, ellenben annyi bizonyos, hogy az eddig egymástól nagyon különböző nyugdíjakat a kormány lehetőleg egy nívóra hozta. A rendelet szerint a következő a kategóriák beosztása és a nyugdíjak emelése:

1. Hadinyugdíjasok, rokkant tisztek, továbbszolgálók, ezek özvegyei és árvái, továbbá az I. O. V. hivatalhoz tartozó összes tevékenységi állományú nyugdíjasok s utódaik az eddig élvezett nyugdíj 10 százalékát.

2. Az 1922. április elseje előtt nyugdíjazott polgári tisztviselők, vasutasok és tanítók az eddig élvezett nyugdíj hatvanhét százalékát.

3. Az 1922. április elseje után nyugdíjazott polgári tisztviselők, vasutasok és tanítók az eddig élvezett nyugdíj 11 százalékát.

4. Az osztrák-magyar monarchia által nyugdíjazott nem rokkant tisztek, valamint azok a régi királyságbeli tisztek, akik az 1902. évi nyugdíjtörvény alapján lettek nyugdíjazva, az eddigi nyugdíjak hatvanhét százalékát.

5. Azok a régi királyságbeli tisztek, akik az 1920. évi nyugdíjtörvény alapján mentek nyugdíjba, eddigi nyugdíjuk 13 százalékát s végül

6. Azok a katonatisztek, akik az 1925. évi új általános nyugdíjtörvénynek nyerték nyugdíjazásukat, nyugdíjuk 7 százalékát kapják emeléseképpen.

Az aradi pénzügyigazgatóság nyugdíjnyújtása ezzel kapcsolatos.

Ban felhívja a nyugdíjasokat, hogy szeptember havi nyugdíjuk kifizetéséhez vigyék magukkal a nyugdíjazásukra vonatkozó okmányokat, valamint az 1926. évi globális adó kifizetését igazoló nyugtáikat, mert ellenkező esetben akadályt szenved a felemelt nyugdíjak kifizetése. Tekintettel még a számfejtési nehézségekre is, szigorúan az alábbi napokon jöjjenek a nyugdíjasok nyugdíjaikért: szeptember 6-án a polgári, 7-én a tanítói, 9-én a katonatiszti és 10-én a vasutas-nyugdíjasok. Ezekben a napokon nemcsak a szeptemberi nyugdíjakat fizetik ki, hanem egyszersmind folyósítják az új drágasági serély összegét is június elsejétől kezdődően.

Megnyílik

az aradi jegyzőiskola.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi jegyzőiskola ez év szeptemberében ismét megkezdte működését, de ezidén jelentékenyen változott feltételekkel. A kormány az aradi jegyzőiskola működésével rendkívül meg van elégedve és azt az ország legkiválóbb ilyenemű intézményének deklarálta, de természetesen itt is azokkal a feltételekkel fogják felvenni az iskola új hallgatóit, mint a többi jegyzőiskolákba, mert ezzel nívóemelkedést kívánnak elérni. Az iskolának ezuttal is dr. Lázár Ágoston alispán az igazgatója, akinek a nevéhez fűződik az aradi jegyzőiskola fejlesztése és nívósátétele. A tanári karban csak annyi változás fog történni, hogy a tantestület megszaporodik, mert dr. Lázár Ágoston újabb öt tanárt tervezett fel a kormányhoz kinevezésre. Az iskolába szeptember 14-ig lehet beiratkozni és 15-én és 16-án már a felvételi vizsgákat tartják. Beiratkozhat minden tizennyolc évét betöltött román állampolgár, akinek érettségi vizsgája van és az iskola hallgatója lesz, ha a felvételi vizsgát is sikerrel tette le. A felvételi vizsgán román nyelvből, irodalomból, történelemből, földrajzból, nemzetgazdaságtanból és közigazgatási jogi ismeretekből kell vizsgázni. A tanév október 10-től augusztus 10-ig tart és azután október elsejéig terjedő időtartamra a végzett hallgatókat községekbe helyezik közigazgatási gyakorlatra. Az ország jegyzőiskolái közül az aradi jegyzőiskola vizsgálatait tüzték ki legelsőnek, amelyek a jövő év szeptember 12, 13 és 14-én lesznek és azokon részt vesz dr. Vavariu Marin közigazgatási vezérfelügyelő is. A jegyzőiskolába száz hallgatót vesznek fel és a felvételi vizsgán megfelelték közül a huszonöt legjobb havi 1800 lejtes ösztöndíjban fog részesülni.

H I R E K.

Háztulajdonosok országos kongresszusa.

(Saját tudósítónktól.) Szeptember 11-én és 12-én Kolozsváron kongresszusa gyűlnek össze a bucuresti-i, az aradi, brassói, remesvári, szatmári, váradai, kisenevi, kolozsvári, csernovici, szébeni és tordai háztulajdonosok szövetségei. Ez a kongresszus veit meg alapját a háztulajdonosok országos szövetségének és határozni fog mindama kérdésben, amelyek a háztulajdonos társadalmat közelebbről érdeklik. A kongresszus a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara nagytermében lesz. Szeptember 11-én, szombaton este 9 órakor ismerkedési est, vasárnap kezdődik a hivatalos kongresszus, melynek tárgysorozatán a következők szerepelnek: 1. A rokvirálásoknak a csatolt területeken való azonnali beszüntetése. Előadó dr. Blaga Aurel. 2. A bépítetlen telkek kisajátításának azonnali felfüggesztése. Előadó: dr. Kiss Géza. 3. A községi házadók reviziója és reális megállapítása. Előadó: Taksony Áron mérnök. 4. A telekkönyvek tökéletes rendezése. Előadó: dr. Barcza István. 5. A Marzescu-féle lakbértörvény elörlése, a lakások szabaddá tétele. Előadó: dr. Metes Péter. A kereskedelmi és iparkamara mintájára háztulajdonoskamara szervezése és ezen belül egy nagy bank létesítése, amely külföldi tőke segítségével építési kölcsönöket folyósítana.

— Ferdinand király Versaillesben. Párisból jelentik: Ferdinand király tegnap Versaillesben volt, ahol együtt ebédelt Joffre marsallal és Vacarescu Heléna irónővel, Románia népszövetségi delegátusával.

— Averescu miniszterelnök Romániában. Rónából táviratozzák: Averescu kormányelnök, aki tudvalevőleg az olaszországi Aquil fűrdőn tartózkodik, a tegnapi napon vendégül látta Grandi államtitkárt, aki Mussolini hívdzletét tolmácsolta a román miniszterelnöknek. A tegnapi napon különben Badoglio tábornok, az olasz nagyvezérkar főnöke is látogatást tett Averescunál.

— Elutasították a magyar telepesek panaszát. Clujról jelentik: Az agrárbizottság tegnap tárgyalta másodfokon 31 kolozskari magyar telepesnek a kisajátítás ellen beadott panaszát. A bizottság elutasította kérésükkel a magyar telepeseket, akik a legnagyobb nyomornak néznek elébe. Ez volt az utolsó telepes ügy, amely törvényes fórum elé került és a szomorú ítélet annál sajnálatraméltóbb, mert a kormány annak idején nemzetközi fórum előtt ünnepélyes ígéretet tett arra vonatkozólag, hogy a mult hibáit enyhé és határozó intézkedésekkel fogja reparálni.

LEGUJABB.

Katonai kormány az új Görögországban.

(Athén, augusztus 26.) A politikai pártok vezéreinek tanácskozásai eddig eredménytelenek maradtak és koalíciós kormány alakítására nincsen kilátás. Az új kormány összetételét illetően a pártvezérek nem tudtak megegyezni. Kondilis tábornok a sajtónak kijelentette, hogy az új kormányt szükség esetén a szárazföldi hadsereg és a haditengerészet vezető tábornokaiból fogja megalakítani és ez a katonai kormány írja ki a választásokat. Plastiras, az előző görög forradalom vezére, aki eddig Titoniában harcolt, tegnap visszatért Görögországba.

— Manolescu Clujon. Bucurestiből jelentik: Manolescu pénzügyi államtitkár szeptember 12-én Clujra érkezik. Az Ugir cluji fiókja nagy előkészületeket tesz az államtitkár fogadtatására.

— Sikeres razzia Aradon. Az aradi államrendőrség tegnapi mára virradó éjszaka nagyszabású razziát tartott és a rendőrtisztek által vezetett őriáratok meglátogatták az összes aradi lebujszókát. A razzia alkalmával husz gyanús embert sikerült letartóztatni, akik közül hét tolvajlással és betöréssel vádolt munkanélkülit hónapok óta köröz a rendőrség. A többieket szabadon bocsátották, az eljárás azonban megindul ellenük, mert nem volt igazolványuk.

Rudolf Mosse hirdetőirodája

66 olmtár szerkesztősége: Arad, Bulev. Regina Maria 10. Lengyel házban, udvarban jobbra. — Telefon 132. sz.

— Elfogták a textilgyár tolvaját. Az aradi államrendőrség ma délelőtt letartóztatta Nagy Imre aradi lakost, aki a textilgyárból nagyértékű árukat lopott el. A lopott áruk egy részét a házkutatás alkalmával megtalálták. A letartóztatott embert átkísérték az ügyészség fogházába.

— A Fehér-Körös áldozata. Grecsner János 66 éves békéscsabai születésű székudvari magánzó a Fehér-Körösbe fulladt. A csendőrségnek az a gyanuja, hogy az idős férfi öngyilkossági szándékból ugrott a vízbe. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

GROSS és RENDY

modern uriszabósága
Arad, új Neuman-ház.

— Gyanús halál. Popa Györgyné trojasi asszony gyermekszülés következtében gyanús körülmények között elhalálozott. Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását, hogy a halál okát megállapítsák.

— Leégett egy bucuresti-i áruház. Bucurestiből jelentik: Ma éjjel tüzvész pusztította el a Domneasca-uccában levő „Modern” áruházat. A tűz rövidzárlatból keletkezett, a kár két millió.

— Öngyilkos aradi hentesmester. Sumanán Tódor 45 éves aradi hentesmester Fiului (Szentléányfalvi) ut 45. szám alatti lakásának padlásán az elmúlt éjjel felakasztotta magát. Szörnyű tettét hozzátartozói csak ma reggel vették észre, amikor azonban Sumanán már halott volt. A rendőrség részéről Popovici kommisszár szállt ki a helyszínre, aki kihallgatta a házbeliakat. Megállapítást nyert, hogy Sumanán Tódor idült alkoholista volt és az utóbbi időben a delirium tremens jelei mutatkoztak rajta, ami annyira elkeserítette az ismert hentesmestert, hogy inkább a halálba menekült. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— Titokzatos tűz Galaczban. Bucurestiből táviratozzák: Galaczban ma igen veszélyessé válható tüzvész pusztított. A Continental-szálló épületében levő Rucareanu-féle divatüzlet gyulladt ki és a tűz hamarosan átterjedt a szálló épületére is, amelynek vendégei között nagy pánik keletkezett. A tűz terjedését nagy nehezen sikerült megakadályozni, de a szálló két szobája teljesen elhamvadt. A kár mintegy két millió, ami biztosítás után megtérül, mert Rucareanu üzlete három millióra volt biztosítva. Rucareanu, a leégett divatüzlet tulajdonosa egy évvel ezelőtt Brassóból költözött a dunai kikötővárosba. Az ügyészség ma kihallgatta a kereskedőt, mert az a gyanú merült fel, hogy öngyújtogatás történt a biztosítási összeg megszerzése céljából.

— Hőhullám indul Spanyolországból. Madridból táviratozzák: Spanyolországon magas hőhullám vonul keresztül. Madridban a hőmérő 57 fokot mutat. A párisi meteorológiai intézetnek az a véleménye, hogy a hőhullám egész Európára ki fog terjedni.

— Zoologic cirkusz Aradon. Egy napi késéssel érkezett Aradra a már előnyösen ismert Zoologic cirkusz és ma, pénteken este tartja megnyitó diszeldadását a Béla-téren felépített hatalmas ponyvasátorban.

— Az aradi zsidó elemi iskolában a beiratások szeptember hó elsején délelőtt 9 órakor kezdődnek. A beiratási napokon délután 3 órakor a javító vizsák.

— Holnap adták át a bolgár jesszékét. Szófiából táviratozzák: A bolgár kormány elkészült a jugoszláv—bolgár határincidensek ügyében elküldendő válaszjegyzékével, amelyet a kormány holnap délelőtt fog átnyújtani a szófiai román, jugoszláv és görög követeknek, hogy azt kormányukhoz juttassák el. A bolgár miniszterelnök különben ma fogadta a bolgár Irredenta szervezetek küldöttségeit, amelyek előtt kijelentette, hogy egyelőre nem osztja fel őket, de kéri a szervezeteket, hogy tartózkodjanak a szomszédos államok határain való tüntetésektől.

Csomagolónapir olcsón. Kerpelnél: — Érteltesítés. A t. jégelőfizetők a városi jéggyárban előforduló üzembizavar miatt pénteken a jéget csak déli órákban fogják megkapni.

Ujabb könyvkiadás. Kerpelnél: — Lábizzadás ellen Anosmia kapható a Rozsnyay-gyógytárban Arad.

Őszi női és férfi divatlapok SÁNDOR FERENC NÉL Arad.

M O Z I.

xx A „Vörös egér” kalandorfilm ma, pénteken utoljára az aradi Apollóban. Ma pénteken vetíti utoljára az Apollo mozgószínház a „Vörös egér” című hatalmas arányú kalandorfilmet, amelynek főszerepeit a világhírű Paul Richter és Aud Egede Nissen játsszák. A nagytehetségű film művészek rendkívül hálás szerephez jutottak ebben a hatásokra felépített filmjátékban. Az előadások 6. fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Menekülés a romlásba” film-dráma még két napig az aradi Urániában. Ma, pénteken és holnap szombaton vetíti az aradi Uránia mozgószínház ezt a gyönyörű, hatásos filmet, amelynek főszerepét Corinne Griffith alakítja. Az előadások 6. fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Az aranyláz” Charlie Chaplin. nál szombattól az aradi Apollóban. Az idei szezonnak legkedvesebb és legérdekesebb slágerfilmje az a tragikomédia, amelyben az utolérhetetlen Charlie Chaplin játsza a főszerepet és maga rendezte ötletdus tehetségével. Felejthetetlen tragikus jeleneteket nyújt ez a szenzációs kalandorfilm, amit mindenkinek meg kell nézni.

xx „A fekete Pierrot”, Harry Piel legújabb filmje vasárnaptól az aradi Urániában.

xx Az aradi Marosparti mozgóban ma „Malva.” A világ legszebb filmje. Főszerepben Putty Liával. Kezdeté negyed 10-kor.

HA LAPUNK részére közölni valóját van, telefonon is bemondhatja. TELEFON SZÁM 151.

Jön! HARRY PIEL legújabb filmje szombattól az aradi Urániában. Jön!

KÖZGAZDASÁG.

Forróház és hideglelés a német közgazdaságban.

Aradi közgazdasági szakember érdekes megfigyelései Németországban.

(Saját tudósítónktól). Most érkezett haza Aradra egy kiváló közgazdasági szakemberünk, aki hosszabb időt töltött Németországban és ez idő alatt az ottani gazdasági viszonyokat tanulmányozta. Ma alkalmunk volt beszélgetni a kiváló közgazdasági férfival, aki az alábbi érdekes beszámolóban mondotta el nekünk németországi tapasztalatait:

— Örtási munkát és borzasztó erőfeszítést lehet odakint látni. Messziről nagyon szép és jó is a német gazdasági viszonyok képe. Hatalmas ipari fellendülés, rengeteg munka a jóvátéti számlára; Európában soha nem látott, amerikai arany trósztok keletkezése, amelyek kegyetlen versenyt teremtenek a szomszédos és a nyugateurópai országok piacának; aktív kereskedelmi mérleg; megdönthetetlenül stabil valuta; rengeteg külföldi pénz, amely nagy áradatokban állandóan özönlik a német piacokra; kitűnően funkcionáló közszolgálat és eleven vállalkozói élet nagy kereseti lehetőségeikkel. Azon az ipari fellendülésen, mely a jóvátéti szállításoknak köszönhető, kevés az áldás. Jóvátéti számla annyit jelent, hogy német adófizetők számlája. Dehát nagy sereg munkásnak lehet mégis kenyeret adni és mégis még mindig két millió a munkára várók száma. A nagy export, amely az aktív kereskedelmi mérleget megteremtette, épenséggel nem egészen az uton jött létre, mert egy ekeseredett konkurrenciára kíméletlen harcából kellett pénzt előteremteni a külföldi tartozások törlesztésére. 1925-ben még havi ötven millióval passzív volt a mérleg, december óta azonban aktív és 1926 márciusában 240 millió aktívummal rekordot tenemett. Attól kezdve csökkent az aktívum és már júniusban ismét 35 millió, júliusban pedig 12 millió passzívummal zárult a mérleg. De erről az mondja Marx kancellár, hogy olyan mint az áprilisi tél, utolsó erőlködése a rossz időnek.

— Igen nagy baj a belföldi fogyasztás példátlan lezsugorodása. Ez már nem a céltudatos takarékoságnak, hanem gazdasági krízisnek a jele és következmé-

nye. Minden iparággra áll: erőszakolt export és összezsugorodott belső fogyasztás. A széntermelés 1926 első felében már majdnem elérte az 1913. év első felének eredményét. A kivitel nagyobb mint 1913 első felében: 12.55 az akkori 12.1 millió tonnával szemben, a belső fogyasztás viszont hat millió tonnával csökkent. A híres vas és acéliparban a kivitel hetvenöt százalékkal nőtt, a belső fogyasztás negyven százalékkal csökkent. A textiliparban a tavalyihoz képest 50 százalékkal növekedett az export, de a belső fogyasztás egyharmadára csökkent. Most valami csekély javulás mutatkozik a belső fogyasztásban és ősze nagyobb növekedést várnak, de gondoskodni kell, hogy a növekedő belső fogyasztás ellenére se csökkenjen az export, mert ebből fizetik a külső fizetnivalókat. A francia és az angol, valamint a cseh ipar mindennap jobban megijedve látják, hogy a jóvátételek, mint a politikusok Németországtól kárhoztak, több bajt okoznak nekik, mint hasznot. Németország csak úgy tud jóvátételt fizetni, ha erőszakolt exportjával a nyugateurópai országok iparát tönkretesz. Ezenfelül külön gond és aggodalom ezekben az országokban, hogy az amerikai nagy hitelek folytán az Egyesült Államoknak elsősorban nagy érdeke, hogy adósanak jól menjen a sorsa, emellett pedig Amerika velük szembe az előbb-utóbb Németországnak erős és feltétlen támogatója lesz.

Zürichben 250.25, Párisban 15.95 a lej.

Helyi valuták. (Augusztus 26.) Pénz: Márka 48, holland forint 75, dollár 203, angol fon: 980, francia frank 5.60, lira 6.50, cseh korona 5.90, magyar korona 350, dinár 3.40, schilling 28.20, svájci frank 38. Árú: Márka 49, holland forint 80, dollár 205, angol font 1000, francia frank 5.90, lira 6.80, cseh korona 6.05, magyar korona 340, dinár 3.60, schilling 29.10, svájci frank 39.50. **Külfizetések:** Berlin 49.30, Amsterdam 83, Newyork 206, London 1003.50, Páris 6.02, Milánó 6.85, Prága 6.12.50, Budapest 344, Zágráb 3.65, Bécs 29.17.50, Zürich 39.90.

Zürichi tőzsdenyitás. (Augusztus 26.) Berlin 123.50, Amsterdam 207.55, Newyork 518, London 2514.75, Páris 14.80, Milánó 17.02.14, Prága 15.32.50, Budapest 72.25, Belgrád 9.12.50, **Bucuresti** 2.51.25, Varsó 57.60, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdézárás. (Augusztus 26.) Berlin 123.55, Amsterdam 207.52.50, Newyork 518.25, London 2515, Páris 14.82.50, Milánó 17.01, Prága 15.34.25, Budapest 72.43.25, Belgrád 9.12.50, **Bucuresti** 2.50.25, Varsó 57, Bécs 73.16.25.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Augusztus 26.) **Kifizetések:** Páris 5.65,

Berlin 49.20, London 993, Newyork 205, Milánó 6.80, Zürich 39.50, Bécs 29.10, Prága 6.08, Budapest 29. **Valuták:** Napoleon 820, márka 49, leva 1.55, örök lira 1.15, angol font 995, francia frank 6.30, svájci frank 40, lira 6.90, dinár 3.65, dollár 207, lengyel zloty 20, schilling 30, magyar korona 30, cseh korona 6.20.

— Az új vámtörvény. Most dolgoznak Bucurestiben az új vámtörvényen, amellyel kapcsolatban a kormány figyelemreméltó mozgalmat indított. Ismerni kívánja Románia és speciálisan Erdély gyárosainak és iparosainak kívánságait és ezért a vámtarifa kérdésében minden hozzáérkező memorandumot áttanulmányoz. Trimbitioni Traian aradi iparfelügyelő most érkezett meg Bucurestiből, ahol tudomására hozták ezt az újítást és felszólították, hogy a hatásköréhez tartozó területen azt tegye közhírré.

— Leszállították a magyar bankkamatlábat. Budapestről jelentik: A Nemzeti Bank a bankkamatlábat hét százalékról hat százalékra szállította le augusztus huszonhatodikától kezdődő hatállyal a váltóknál, a közraktári zálogleveleknél és az értékpapírok leszámítolásánál. A népszövetségi kölcsönkötvényekre adott kölcsön után pedig az eddigi hét és fél százalék után hat és fél százalékot kell csak fizetni.

Művészet.

* Színelőadások az aradi nyári szinkörben. Ma, pénteken este: „Csodaszarvas”, írta: Fern. Crommelynek, fordította: Karinthy Frigyes, tragikomédia három felvonásban. (Csak felnőtteknek.) Szombat este: „Csodaszarvas”, másodszor. (Csak felnőtteknek.) Vasárnap este: Marika, vigjáték 3 felvonásban, írta Zagon István. — A péntek, szombat és vasárnap előadásokat budapesti és erdélyi színészek játsszák.

* Pénteken este van az aradi nyári színházban a „Csodaszarvas” első előadása. A színház hatalmas nézőterének minden egyes helyét elfoglalja a közönség, mert olyan élményeket szerez ezen az előadáson, amelyek örök emlékezetében maradnak. Ez a tragikomédia klasszikus példája az értékes színpadi termékeknek. A szerző ismeri a közönséget és ismeri a színpadot is. Vigyázott arra, hogy azokat a nagy emberi problémákat, amelyeket a színpadra vitt, változatos, izgalmas és színes keretekben oldja meg, hogy az előadás nemcsak kiváló kulturélvezetet jelentsen a közönségnek, hanem minden egyes jelenetét izgalmas érdekességgel, feszült várakozással hallgassa végig. A tragikomédia központjában Hollós Juci, a fő nő szereplő áll és méltó partnerei Lengyel Vilmos, Darvas Ernő, Inke Rezső, Gergely Lajos, Gyarmatiné, Lóránt E., Botos Blanka, Soór Jenő és Várady. A Csodaszarvas előadásai előtt Reicher Jenő dr. bevezetőbeszédet mond.

* Marika — Hollós Jucival vasárnap este. A közönség több oldalról megnyilvánult óhajának tesznek eleget, mikor vasárnap este Zagon István vigjátékát, a „Márkát” adják elő L. Hollós Jucival a főszerepben. A csodaszép művésznőt eb-

ben a szerepében szerződtette diadalmas sikere után a budapesti Viaszínház. A kiváló darabban Hollós Juci kívül Lengyel Vilmos, Darvas Ernő, Gergely Lajos, Soór Jenő játsszák a főszerepeket. A vasárnapra megváltott jegyek a Marika előadására érvényesek. Jegyek a téli színház pénztáránál.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.
Cenzurat: Romul Giurgiu.

NYILTÉR.

E rovat alatt közléteket nem vállalunk felelősként.

Fülöp Sámuel

köcsör étterme szeptember elsején

MEGNYILIK.

Abonnensek, ebéd és vacsora helyben és elhordásra már most előjegyezhető: Arad, Str. Bucur (Eötvös-u.) 5., a Könyg szállító újonnan átalakított helyiségében. 5174

„GABY” szalon

tulajdonosnője külföldről hazaérkezett.

Eredeti modellek után alakítást és filé formázást olcsón vállal.

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 11. (József főherceg-ut). Pollak József fűszernagykereskedő házában.

Figyelem!

25 éve fennálló butorkészítő vállalatomban száraz anyagból készült

butoraimat

a legolcsóbb árak mellett árusítom

u. m. háló, ebéd és mindennemű egyes butorokat is. Kérem a t. vevő közönséget, hogy butorvásárlás előtt fizetemet felkeressék és a céget elzem téveszteni.

Roth I. butorraktára Arad, Calea Banatului (Asztalos S. u.)

Figyelem!

Belvárosban

2 szoba, elő- és hűtőszobás, parkettás új magánház előre fizetendő bérért kiadó, ezenkívül a szerb templom és vasút környékén 2 szobás lakások igen olcsón átadók. Kizárólagos megbízott: Györfly „Mures” irodája Arad, 15252

▲▲▲▲▲ Viccen ▲▲▲▲▲

„A ROKA” vezet.

Elköltözködés miatt

négy szoba butor, antik szekrények, könyvek, aggaszók, képek, csillárok, ELADÓK.

Arad, Str. Dr. Romul Vellolu No. 2. (Lipj-t u) Galvia-uca sarok. 5126

Közvetlenül Arad szőlőn levő 82 kat.

hold prima földemet esetleg több évre

bérbe adom.

Kizárólagos megbízott: 15253

Györfly „MURES” irodája

Tenyészkanok,

elsőrendű mangolica faj, költenyésztésre hatóságilag felülvizsgálva, eladók. Hollándor Testvérek Csermeiu (Jud. Arad) gazdaságában. 516

Charlie Chaplinnal

Az aranyláz.

Kalandorfilm felejthetetlen tragikomikus jelenetekkel.

Szombattól az aradi Apollóban.

Őszi női felöltő és ruhaújdonosságok megérkeztek:

Kérem a címre figyelmét!

IULIU PLESZ GYULA

Szolid kiszolgálás!

és egyben Arad, Str. Col. Pirel 5. (Vörösmarthy-u.) A színház hátsó bejáratával szemben. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Vendégek az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szövegértéssel a hétköznap 4 lej — bűn, vasárnap 6 lej. — Vasárnapon hétfővel 8 lej, illetve 10 lej. — A vasárnapon hétfővel kétféle árkúzatot alkalmazunk: a hétköznapon 4 lej, illetve 6 lej. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 60 lej. — A kiadói hivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést visszavonja, amelyik tartalmában vagy eredeti alakjában nem kerülhető, azt minden esetben megváltoztatja, illetve helyesbíti. ***** Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 161. *****

Levelezés.

BZERDAI Ámre számköztartó bekezdett. Minden megért, hiszen veled lehettem. Levél soráról értesít, nyugtalan vagyok. Milicsók. 5168

Alkalmazás.

MINDENES közös jó fizetéssel felvétetik. Löwinger, Ortutay-palota III. em., 17. ajtó. 15252

GYORS- és géprásbani írtas fiatal gyármunkások bankba felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5169

MASAMÓD, gyakorolt munkáerő felvételek „Huma” Fabrica de Pălării Arad, Str. Metianu (Forray-u.) 5168

NEVELŐNŐ, bécsi zongoratanárnő, aki németül, franciául és festeni tanít állást keres. Ajánlatok Madamne H. (Castell Lunca) Jud. Turdaarias. 5161

GABONA könyvelésben jártas fiatalember bank gabonaosztályába felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5170

SZERÉNY fiatalember butorozott szobát keres a villamos állomás környékén. Cím Kötszövgyár portánál Arad. 5172

MEGBIZHATÓ bejáró takarítónő felvétetik. Arad, Str. Crispan (Karolina-ucca) 10. I. em. 10373

Lakás.

LELÉPÉS nélkül magánház 5 szobás lakással és mellékhelyiségekkel olcsón kiadó 10 percnyire a Városi Kávéháztól. Bővebbet dr. Cofaru ügyvédi irodájában. 5163

SZÉP, tisztá butorozott szobát földszinten keresek azonnalra. Cím Marospart mozgószínház Arad. 5173

Vétel és eladás.

URISZOBÁ háló, ebédlő, szalon, garzon háló berendezések, perzsa és gyári szőnyegek, vitrin, intarziás szalon, gyerekkoszák, rollók, íróasztalok, íróasztalok, márványosdó, férfi kabátok, plüsch asztal és scheson terítők, függönyök, storeok, női fehérneműk, ágynemű, damaszt abroszok, antik tükörök, vitrin tárgyak, antik comód, 7 fiókos szekrény, festmények, dísz tárgyak, festőállványok, üzletberendezés, zongora, hegedű, csello, brácsa stb. eladók. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

KOMPLETT uriszoba, csillárok jutányos árral eladók. Megtekinthetők 4-5-ig Arad, Calea Saguna 60. 5167

TELJES antique hálószoba és képek eladók. Arad, Str. Balassa 1. 5177

ANTIK BUTOROKAT, különböző szobaberendezéseket, egyes butordarabokat, íróasztalokat, székeket, perzsa- és gyári szőnyeget, fehérneműket keresek sürgősen bizományba s azok gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

EZÜSTÖT, pianót, zongorákat, szőnyeget magas árral veszek. Salon Artistique Arad, Fischer Eliz-palota. Antik butorok részletek kaphatók. 2601

MAKULATURA PAPIR 5 kgr-os csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ingatlan.

OLCSÓ háztelkek eladók Ujmiklakán. Érdeklődni Munteannál Ujmiklak. 4911

ELADÓ 8 kat. hold elsőrendű szántóföld Ujmiklakán a Maros, a temesvári vasútvonal mellett. Érdeklődni Munteán Ujmiklakán. 5176

Üzletek.

EGY jóljövödelmező fűszerüzlet italmérséssel, trafikál, házzal együtt sürgősen eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5076

Ellátás.

MAGÁNOS uriember keres diétás kosztot (csak ebédet) kisebb családnál vagy egyedülálló hölgnél. Szíves ajánlatok „Diéta” jelleg alatt az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 5178

Elveszett!

Felhívom azon gyermeket, ki a Kossuth-uccában 1. hó 25-én este 7-1/8 óra között történt blokk karambol között kiestett melltűt, mely lovaglópálya alakú, sáfr és briliáns kövekkel kirakott, felvette és eltűnt vele, okvetlen szolgáltatassa vissza, mivel a gyermek kiletét felismerék. Tehát felkérem a szülőket is és a gyermeket is, hogy azt haladéktalanul adja vissza, visszaadás esetében illő jutalomban részesítem, ellenkező esetben bűnvádi feljelentést teszek ellenük.

ZEINER JÓZSEFNÉ
Arad, Str. Tánpa (Darányi János-ucca) 1. zsidó iskola mellett. 5162

Fehérnemű himzést jutányosan Almássy előnyomda vállal Arad, Str. Marasesti iskola mellett

Kelengyékere

elsőrendű minőségben órna és pamut vászon, damaszt asztalnemű, törülközők stb.

Legesekélyebb haszon mellett árusítja:

Ruttkay Gyula (a Deutsch Testvérek volt alkalmazottja) ARAD, Str. Marasesti (Kossuth-ucca) 68. sz.

Üveg-, porcellán, zománcozott edények, befőttes üvegek bármily mennyiségben legolcsóbban „GLORIA” üzletben, Arad, Piața Pestului (Halmenyiségben legolcsóbban) „GLORIA” üzletben, tér) 13. és Damjanich-u. 11.

Kérjen buziási

„Phoenix” természetes ásványvizet.

Elsőrendű asztali viz. —: Főlerakat:

Apponyi és Társánál Arad, Piața Avram Iancu 7. (Szabadság-tér) — Telefonszám 428.

GRAND CIRKUSZ ZOOLOGIC

Arad, Piața Ștefan cel Mare (Béla-téren)
Ma, pénteken este megnyitó ünnepi előadás!
Itt még nem látott rendkívüli műsor. —: Elsőrangú, világhírű művészek, zoké-lovasok, akrobaták, bohócok, stb.

Biztos egzisztenciák!

Arad közelében, magyar község központján 2 uccára nyíló szép sarokház, nagyforgalmu korlátlan italmérséssel, berendezéssel, táncteremmel, trafikál, 2 szobás lakással és nagy kerttel 280.000 lejért. — Aradmegyében, román községben, országos vásárokkal, ház 50 év óta fenálló italmérséssel, vegyeskereskedéssel, 4 szobás kényelmes lakással és 2 holdas nemes gyümölcsösrel 500.000 lejért. — Aradmegyében, mezővárosban, vasúti központon szép ház vegyeskereskedéssel, 4 szobás lakással, azonkívül több béreltárgyat képező üzlethelyiséggel és nagy bérjövödellemmel 650.000 lejért eladók. Kizárólagos megbízott: Haász Albert Irodája Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 12. sz. 16604

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítem a t. hűlgykösönöket, hogy

divatszalonomat

a volt főnyképészetiszalon helyén újbol megnyitottam, hol a legújabb francia és angol divatlapok szeriat készítem a legelőgánsabb kivitelben és a legjutányosabb árakon a toalettetek. — Kosztüm és kabát fazon 800 lejtől ruha fazon 400 lejtől.

WEISZ SAMU Arad, Str. Bratianu 12.

Rossz villanyégők!

becserélése ráfizetéssel, garantált gyártó újegőre, törött üveg és porcellán tárgyak szakszertű ragasztása, képkereket és ablaküvegeztet olcsón vállalok. SCHWARZ üveges Aradon, a zsidó-templom mellett. 1811

Numárus actului 29—1926.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Közbírté teszem, hogy Oravetz Miklós és Holländer Alfréd aradi cég, mint a Bársony C. és Társa aradi cég engedményese kérelmére a „Waemag” Aktien Gesellschaft und Schandbacher & Ebner Holzbearbeitungs, Werkzeug und Maschinenfabrik esslingeni (Würtemberg) cég ellen fennálló követelése behajtása végett, különféle fameszmunkáló maró gépek és gépalkatrészek, egy szalagfűrés és egy fahasító készülék közbenjöttém mellett nyilvános árverésen eladatni fognak.

Az árverés 1. évi szeptember 16 (4) negyedik napján délután (3) három órakor fog megtartatni Oravetz Miklós és Holländer Alfréd cének Aradon, Marospart 24—26. sz. alatti telepén. Ugyanítt szemléltethetők meg az eladandó tárgyak is.

A három tételben árverés alá kerülő ingók kikiáltási ára 81.000 lej, 39.000 lej, illetve 12.000 lej, bánatpénzül pedig 13.000 lej teendő le.

Az árverési feltételek közjegyzői irodámban (Arad, Strada Horia 2. szám) a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Arad, 1926. augusztus 26.

Notar public.

5164

(ss) Dr. Bogdan

Makulatura,

tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.